

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Balv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 720 Lej
Fél évre ... 360 Lej
Negyed évre ... 180 Lej
Havonta ... 60 Lej

Hirdetések díjazás szerinti
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Buencastell 51 banival
több

Megnyílik a parlament

több havi szünetelés után október 15-én. Az ülésszakot Ferdinánd király trónbeszéddel nyitja meg, azután megkezdődik a rendes parlamenti munka, először napirend megállapítással, majd különféle beszámolókkal, azután interpellációkkal, betérjesztendő törvényjavaslatokkal, obstrukcióval, botrányval, zajos jelenetekkel, amint az már a parlamentaris életben évtizedek óta szokás. Bennünket, erdélyi magyarokat a pártok külön-külön akciója vajmi keveset érdekel, mert ezeknek a kisebbségi kérdés legkevesebb gondjuk, a Magyar Párt három parlamenti képviselője pedig oly kevéssé tükrözi vissza a magyarság igaz szám arányát, hogy hallgatásuk talán még jobban demonstrálja a velünk esett igazságtalanságot, mint a hangos parlamenti beszéd.

Erdély magyarságát a letárgyalásra kerülő törvényjavaslatokból két törvény érdekli közelebbről: az iskolatörvény és a közigazgatás reformja. Az iskolatörvényről sokat nem tudunk, mert a kultusz-miniszter, állig begombolkozik, utólszik meglepetést tartogat a kisebbségek számára. Felhívatalos jellegű nyilatkozatokból annyi kiszivárgott, hogy az új kisebbségi iskolatörvény olyan alkotás, amely a legteljesebb mértékben kielégíti a kisebbségeket, és olyan biztatást is kapunk, hogy a kisebbségi felekezeti iskolák fenntartásához kötött feltételek nem olyanok, amiket ne lehetne teljesíteni. Bár az is igaz, hogy ezeket a szép szavakat Duca és Tatarescu miniszter urak mondották és nem Anghelescu közoktatásügyi miniszter, aki elvégre mégis jobban ismeri saját törvényjavaslatát, mint miniszterúrjai. De bizalommal vagyunk, mert nem ismerjük még az új törvényt és reméljük, hogy ez az egyszer alkalmas lesz arra, hogy a lelkeket megnyugtassa. A közigazgatás reformjáról szóló javaslatot szintén nem ismerjük. A közigazgatási reform alapja, — hírszerint — a decentralizáció és a községek és városok visszanyerik eddigi autonómiájukat. Ez főként Erdélyre vonatkozik, amelyben az impérium átvétele után ugyszólván engedelmes bárányokká degradáltak a városokat és minden önkormányzati jog nélkül függtek a bucarestii központtól. Ma, amikor még nem ismerjük egyik törvény szövegét sem, várakozó álláspontba helyezkedünk. Ha a két törvény tényleg a liberalizmus és a demokrácia szülötte, úgy csak örülnünk, mert egy egészséges iskolatörvény és egy becsületes közigazgatási törvény mindennél alkalmasabb eszközök a lelkeket megnyugtatóására.

Az angol munkáspárt összeesküvéssel vádolja a konzervatívokat.

Macdonald megtartotta első választási beszédét.

(London, október 14.) Az angol választási küzdelemnek csemé nye az a beszéd, amelyet Macdonald miniszterelnök mondott el ma Glasgowban. A miniszterelnök a kampány során most tartotta első programbeszédét és abban kitér azokra a vádakra, amelyekkel ellenfelei illetik a munkáspárti kormányt. Hangsúlyozta, hogy amikor a munkáspárt hatalomra jutott, akkor Nagy-Britanniát nemzetközileg kevesebbre becsülték, mint az orosz szovjet rubelt. Ellenfelei csak azért támadták, mert előítéletekkel vannak tele. Támadták azért is, mert nem engedte meg, hogy Campbell ellen az ügyesség politikai ügyből kioltólag a kormány nélkül járhasson el. Megállapíthatja azonban, hogy a munkáskormány rövid idő alatt is kiérdemelte a legszélesebb rétegek bizalmát. A kormánynak most az a legfőbb törekvése, hogy

az angol ipar számára piacot szerezzen és ezt a célt szolgálja az orosz kölcsön is. Ellenfelei kiáltva nyábol csak az olvasható ki, hogy a munkáskormány egyetlen hibája, hogy hét-hónap alatt a világot nem alakította át teljesen.

A munkáspárt választási kiáltványában megvádolja a liberális és a konzervatív politikusokat, hogy összeesküvést szöttek új választások kiereszkolésára, hogy így megakadályozzák az intézkedések egész sorának végrehajtását, amelyeket — ha nem került volna sor új választásra — a parlament őszi ülésszaka alatt és a jövő évben elhatározták volna. Ezek közt szerepel a földbirtok megadóztatása a reális érték alapján, olyan asszonyok nyugdíjjal való ellátása, akik kenyérkeresőjüket elvesztették, valamint a vidéki villanyszolgáltatás újjászervezésének terve.

lis képviselők megjelentek. Az értekezletre elment Lepadatu miniszter is. A képviselők kifejtették a miniszter előtt, hogy választók nagyon türelmetlenek és bizalmatlanok a párt iránt, mert a kormány nem veszi komolyan az erdélyiek kívánságát. Lepadatu miniszter igyekezett megnyugtani a kedélyeket azzal, hogy a párt országos kongresszusa a jövő hó elején Clujon lesz, mert a kormány ezzel is dokumentálni akarja, hogy mennyire fontos előtte Erdély sorsa. A képviselők hangoztatták, hogy sürgős tettekre van már szükség, mert a választók nagyon elégedetlenek. — Ezután dr. Danescu egyetemi tanár a pártszervezet elnöke bejelentette lemondását, mert a pártban állandó a surlódás a tagok között és ezért nem tud hivatásának megfelelni.

A parlament tisztikara.

Bucuresti jelentés szerint Ferdinánd király ma aláírta a trónbeszédet, amelyet holnap a parlament megnyitására felolvas. Bucuresti lapjelentések szerint a parlament két házának eddigi tisztikarát újból megválasztják, csupán a kvestorok egy részét cserélik ki.

Szerdán nyílik meg a parlament

Bratlanu miniszterelnök a deflációs politika mellett. — Ellenzéki pártok készülődése a parlament megnyitására.

(Bucuresti, október 14.) A román politika homlokterében most a holnapi parlament megnyitása áll. A politikai pártok egymásután tartják fontos értekezleteiket, a klubok és pártelhelyiségek hangulata izzó és úgy a kormánypárt, mint az ellenzéki pártok, de főleg a nemzetiek, erős előkészületeket tesznek az új politikai kampányra. Főként az ellenzéki harc módosításai körül támadnak viták, mert az ellenzék egy tekintélyes része a passzív harcmodor mellett van, míg a többség az aktív és kimondottan intranzigens küzdelmet szeretné. A politikai élet legújabb eseményeiről bucarestii tudósítók a következőket táviratozzák:

A miniszterelnök a deflációs pénzügyi politika mellett.

Bratlanu Jonel miniszterelnök Csehszlovákiából való visszatérése után Halmi határállomáson két óráig időzött. Szatmárról elébe utaztak az ottani prefektus, a polgármester és több liberális-párti képviselő. A miniszterelnök sokáig elbeszélgetett ottani híveivel és főként a magyarság helyzete felől érdeklődött tőlük. A prefektus és a liberális képviselők biztosították a kormányelnököt arról, hogy a magyarság igen elégedett és ezt a miniszterelnök tudomásul is vette. Ezután kifejezte sajnálkozását a szatmármezei rossz terméseredmények felett és a következő érdekes nyilatkozatot tette: — Most lett volna leginkább

szükség jó termésre, mert a valuta megszülditása érdekében a deflációs pénzügyi politikához szigorúan ragaszkodnunk kell. Koncedálom, hogy ez sok megrázkódtatással jár, de így volt ez Csehszlovákiában is. Ezen a pénzügyi operáción Romániának is át kell esnie. A miniszterelnök továbbutazása előtt kijelentette még, hogy külföldi utja nemcsak tanulmányút volt, hanem annak orientációs jellege is volt és általában megvan elégedve az eredménnyel. — Bratlanu miniszterelnök ma este Bucurestibe érkezett, ahol azonnal tanácskozásokat kezdett a kormány tagjaival és a liberális-párt főbb vezetőivel.

Készülődnek az ellenzéki pártok.

A nemzeti-párt már több értekezletet tartott, hogy milyen álláspontba helyezkedjék az új parlamenti ülésszak alatt. Ma este tartották meg az utolsó értekezletet, amelyen végleg leszögezték az ellenzéki akció programját. Az Averescu-párt is erősen készülődik és Averescu tábornok holnap érkezik a fővárosba, hogy már a parlament első ülésén is megjelenhessen. A néppárt november 15-re kitűzött nagygyűlését november 21-re halasztották el és a tábornok hazaérkezése után azonnal megkezdte a nagygyűlés szervezési munkálatait.

A liberális párt cluji szervezete tegnap fontos értekezletet tartott, amelyen az összes erdélyi liberá-

Technikai obstrukció a magyar nemzetgyűlésben.

(Budapest, október 14.) A nemzetgyűlés mai ülésén Pakots József sürgős interpellációra kért engedélyt az Operaház válságának kérdésében. Pakotsnak az engedélyt megadták. Pesthy Pál igazságügyminiszter is felszólalt és nyilatkozott azokról a kérdésekről, amelyek a legutóbb a bíróságok körül felmerültek. A múlt heti parlamenti vitákban a támadások célpontjában a magyar bíróság állott. Az ellenük intézett támadásokat a miniszter a leghatározottabban visszautasította. Pesthy felhívta azt is, hogy Nagy Vince Degré Miklóst, a tábla elnökét súlyosan megsértette. A miniszter elismeréssel nyilatkozott Degréről és biztosította a Házat, hogy a bírák tárgyilagosan és igazságosan teljesítették kötelességüket a múltban és teljesítik a jövőben is. Ezután áttértek a házszabályrevízió bizottság választására, ami megint alkalmul szolgált szélesmedrű házszabály-vita kezdésére, amit Nagy Vince kezdett meg. A házszabályrevízió ellen minden ellenzéki vezető felszólalt és ezzel is kiakarták tolni a bizottság megválasztását. A szociáldemokraták, az ellenzéki kisgazdapárt és a függetlenségek a választójogot kívánják rendeztetni a revízió előtt és azt hangoztatják, hogy inkább oszlássák fel a Házat, semhogy a revíziót megszavazzák. Az ellenzék ma már meg is kezdte a technikai obstrukciót.

Magyarországon körözik a szabadonbocsátott Förster-Schulze.

Megszökött Budapestről Erzberger gyilkosa. — A másik
gyilkost Thylessent Pozsonyban elfogták.

(Budapest, okt. 14.) Förster-Schulzenek, az Erzberger-gyilkosnak, akit igazságügyminiszteri rendeletre szabadlábra helyezett a budapesti ügyészség, nyomavetett. Förster-Schulze köteles volt az ügyészségi rendelet értelmében a budapesti rendőrséggel tartózkodási helyét közölni. Közvetlenül szabadulása előtt a nagytényi Gumbös-villát meg is jelölte állandó tartózkodási helyéül. De Förster-Schulze nem ment Nagyténybe. A hatóság érdeklődött utána, de sehol sem volt feltalálható, félrevezette a hatóságokat. A vizsgálóbíró ma országos körözését rendelte el.

Ma éjszaka Förster-Schulze Henrik körözése miatt behívták a főkapitányságra a politikai detektívesoportókat és az ügy sürgőségére való tekintettel a politikai osztály helyettes vezetőjét, dr. Schweinitzer József rendőrkapitányt kispesti lakásáról autón hívták be a rendőrségre. A kapitány kevéssel éjjel után érkezett a főkapitányságra, ahol már addig is folyt a munka. Még az éjszaka a detektívek három egyéni állítottak elő a főkapitányságra, ezek között azonban nincs a körözött Förster-Schulze.

Pozsonyból jelentik: A rendőrség letartóztatott egy birodalmi németet, akiről azt hiszik, hogy Erzberger egyik gyilkosával, Thylessen Henrikkel azonos. Az

elfogott bajornak igazoló okmányai nem voltak, akire Thylessen személyleírása tökéletesen ráillik. A magyar határon nemrég szökött át. A letartóztatott azt vallja, hogy már Bécsben is Thylessennek nézték őt és azután szabadon bocsátották. Bécsben tényleg több birodalmi németet tartóztattak le annak idején, a kiket feljelentettek, mivel Thylessen személyleírása rájuk illett.

KEPZO MÜVESSEI

Porter Paula képkiállítása.

A neves budapesti képzőművész nő aradi tárlata.

Az aradi új Neuman-palota földszinti uccái helyiségébe friss üde színek költöztek be. A falakról színpompás tájképek, bravuros figurális képek, aktok és csendéletek mosolyognak le a nézőre: Porter Paula a modern magyar festőgárda egyik legtehetségesebb tagja kiállítja műveit. A művész nő pályafutása Aradon kezdődik, majd az első állomás Budapest, azután München, Páris, Berlin, magába szívja a Nyugatot, az új horizontot, azután visszatér megint Budapestre és most sok év után eljön szülővárosába, hogy bemutassa annak is művészetét. Porter Paula művészete:

csupa kolor, finoman halk tónus, sehol semmi bántó erőltettség, merész kompozíció, bámulatosan biztos rajztudás, formaérzék és térbeosztás. Ezenkívül minden vásznára valami derűs báj rajzódik. Az alakjai élnek, tájképein látszik, hogy szerelmese a természetnek. És még egyet: Porter Paula izzig-vérig festő, lerázza magáról az akadémiát, a saját egvénségét adja művészetében. Kilencven képet állított ki és mind egyik munkája megállítja a nézőt, minden vásznanak van mondani valója.

Figurális képein és portréin mindig szembeszökő a biztos vonalvezetés, az alakok mesteri megformálása. Különösen szembe tűnik ez az *Erdélyi leány* című vásznan, amelynek pompás színei és finom rajza szinte mást nem érdekeltek a témát: megismertetni a falu minden szépségét. *Japán nő* nagyméretű vászon, amelyen a művész nő már a technikára és az alak elrendezésére fekteti a fűslyt, *Párisi akt* plasztikusan szép munka. A fiatal leány test üde színe, megelevenedő vonalai szinte demonstrálják, hogy Porter Paula művésze az ecsetnek. *Biciklista* szintén nagyméretű vászon, amelyen a művész nő nehéz fényhatások problémáját oldja meg sikerrel. *Csendes pipázás közben* karakterisztikusan érdekes, a *Früdlein, gróf W. portréja*, *Rákay Márton portréja*, *Önarckép*, *Anyám portréja* és *K. J. ur portréja* fényes dokumentumai annak, hogy a portréfestés is biztos terrénre és hogy ezeknél a hasonlatosság mellett főként a

karakter kidomborítására fekteti különösen a fűslyt. — Finoman és bájosan szép *Sch. K.* kisasszony életnagyságu portréja, amely világos tónusával, az alak tetszetős elrendezésével kelt fel-tűnést. Tájképei önmagukban tökéletesek és itt bontakozik ki legjobban Porter Paula művészete. A távlat értékelésnek és a téma megválasztásnak valósággal mestere és színei, letompított, levegős hátterei szinte demonstrálnak. *Margitszigeti kertrészletén* a kompozíció merészsege, *Svábhegyi tavaszi pompában* képen pedig a meleg színek tobzódása lep meg. Legértékesebb két plenárisa a *Svábhegy* és a *Tabán*. Tiszta neohimpreszionista munkák, színpoltok színpoltok mellett és mégis egységesek, harmonikusak. *Leányka nap-sütésben* képen sikerrel old meg nehéz fényhatásokat, *Müncheni ucca zászlódiszben* pedig csupa mozgás, élet. Téli tájai: *Havas esőben*, *Vérmező tében* és *Behavazott vérmező* pedig mutatják, hogy a komoly nehéz témák kidolgozásában is erős tehetség. Egész csomó balatoni és reichehalli tájrészlet variálódik több több vásznon és két szépen stílizált virágcsendéletével is bámulatba ejt.

Porter Paula, a szubtilis, törekény exteriőrű fiatal festőnő kiforrott művészetet hozott Aradra: elhozza a nyugatot. (k. s.)

Pardon — egy szóra...

Ne menjen addig haza, míg
jegyet nem vett A két ár-
vához az aradi APOLLÓ-ban.

TARCA

Anatole France műhelyéből.

Hogyan dolgozott a most elhunyt
világhírű író.

Anatole France, a klasszikus bölcs agastyán, korunk legnagyobb és legtisztább humanistája, nem sokat beszélt eddig arról, hogyan dolgozik, hogyan fogamzanak benne a gyöngéd és nemes gondolatok, mi szólaltatta meg finom és halk líráját, amely mögött egy, az egész emberiségért élő és küzködő szív ritmusa dobog. — Most Brousson, Anatole France egykori titkárja mondja el egy párisi lapban azokat a jellemző apróságokat, amelyeknek mozaikjából az íróasztalánál dolgozó, alkotó France mindennapi képe bontakozik ki.

— En úgy dolgozom, mint Renan — szól egyszer titkárához — hiszen Renan is minden gondolatot, amely fejében megfogant, egy szelet papírra írta le és nyomban elküldte kiadójához. A kiadó azután a korrekturát visszaküldte neki. Renan ezt a kezdetleges szöveget kijavította és újra visszaküldte. Négyeszer járta meg az iv az utat a kiadótól Renanig, a míg végre olyan formát öltött, hogy bátran Renaura lehetett ben ne ismerni. En is így teszek. De nem négyszer, hanem ötször vagy hatszor. Legértékesebb szerszámaim a csiriz és az olló, nem pedig a toll. Ezen nem szabad csodálkozni. Azt hiszi talán, hogy a mennyi angyalok ihletnek meg és hogy, egy tollvonással le tudok

kanyarítani egy oldalt, vagy egy egész fejezetet! Nem! Az ugynevezett „inspirációt” én vajmi ritkán éreztem, a „munka mámorát” pedig sohasem. Nehezemre esik az írás. Ha valaki arra kér, hogy írjak 100—150 sort, megkérdem tőle: Bocsánatot kérek, hány sort kíván? Százat vagy százötvenet? Mert ez két különböző dolog! Mindig úgy írok, mint egy gyerek, akire írásbeli büntetést mértek.

Valamelyik régi krónikában ezt a mondatot olvasta Anatole France: „Madame de Terould gazdag volt és jó hírnévnek örvendett”. A mondatot leírta és elküldte a nyomdába. De mikor elolvasta a kefelevonatot, nem tetszett neki az idézet. Ez lapos és izléstelen, mint egy rossz lepény — mondotta — Madame de Terouldot másféle mártással kell szervírozni. Erre a mondatot megváltoztatta ilyenformán: „Madame de Terould gazdag volt, éppen ezért jó hírnévben is állott”.

— De mester, ez rágalmazás — szól a titkár — nincs bizonyítékunk arra, hogy Madame de Terouldnak azért volt jó hírneve, mert gazdag volt.

— Megesküszöm rá. A közepkorban a pénz jelentett mindent, éppen úgy mint most. És különben is mit védeimezi Madame de Terouldot, akinek csontjai már rég porrá váltak? Figyelje el, tökéletesen mindegy ez már neki és a mondat így sokkal fordulatosabb.

Ilyenféle szabadságokat azonban csak legendás személyiségekkel szemben enged meg magának

Anatole France. Egyébként mindig a történelmi igazságra törekszik. Jean d'Arcról szóló könyvében van egy csodálatos mondat azokról az almákról, amelyek az Orleansi szűz kertjében nőttek. Mikor a mondatot elolvasta kefelevonatban, France mélyen, fájdalmasan sóhajtott, elővette az ollóját és kivágta a mondatot.

— Sajnálom, de így nem hagyhatom — szól titkárához — éppen ebben a percben írja talán valamelyik rheims-i vagy nancy-i vén bolond a lotharingiai flóra történetéről szóló könyvét. Ha könyvem megjelenik, telekiabálja a világot, hogy Jeanne kertjében nem nőhetett almafa, mert csak cseresznye, körte, barack termett benne s ezt fiz egykoru oklevéllel fogja bizonyítani. Képes lesz rá, hogy fejemre örök szégyent borítson. Azt hiszi, tréfálok? Már tapasztaltam ilyesmit. Pilátus történetében leírtam a nápolyi öblöket és ezt mondtam: Távolról a Vezuv füstölgött... Mikor a könyv megjelent, valamennyi geológus dühöngve kiállította felém: De Uram! Hiszen Pontius Pilátus idejében a Vezuvnak eszébe sem jutott füstölgönni, csak 50 évvel Krisztus előtt kezdett el pipálni. Ön sohasem olvasta az öregebbik Pliniust... Ön tökéletesen ültött tudatlan, tisztelt uram!

Le voltam sujtva. A mondatot meg kellett változtatnom anélkül, hogy az egész képet megváltoztattam volna. Gondolkodóba estem és ezt írtam le: „A Vezuv nevetett” — most azután mindenki meg volt elégedve.

Anatole France szüntelenül el-

lenőrizi történet, eseményekről és személyekről szóló gondolatait a mennyiben legtöbbször különböző, de leginkább egyszerű emberekkel beszél róluk. Egy fiatal papkereskedőnő, akivel többször diskurálni szokott, egy ideig szentül meg volt győződve, hogy ez a locsi fecsi öreg ur bizonyval házassági vagy esetleg kevésbé tisztességes ajánlatot akar neki tenni. Sokszor megkérdezte szobalányát, Jozefint is a legkülönfélébb dolgokról. Egyszer éjszakahosszat olvasta Tacitust s mikor a szobalány jókor reggel szobájába lépett, így szólott hozzá:

— Jozefin! Nézze, az egész éjszaka nem hunytam le a szememet, Tacitust olvastam. Olyan borzasztó dolgokat mesél el benne Tiberiusról, hogy szinte magam is szegénylenem magamat, hogy ember vagyok. Kérem csak, Jozefin, hogy ha azt mondanék magának, hogy a köztársasági elnök minden éjjel aljasságokat követ el a Bois de Boulogneban, mit szólna hozzá?

— Azt felelném rá, hogy talán igaz. De azt is mondanám, hogy csak lehetséges, mert mindent csak az újságíró urak főzték ki. Hiszen a nagyságos ur maga is újságíró és jól tetszik tudni, hogy mit várhat el az ember az ilyenféle népségtől.

A szobalány megjegyzése valószínűleg meggyőző volt Anatole France számára. Tiberius szentjei Capri szigetén csak az akkor újságírók koholmányai. Tacitus pedig a római császárság Leon Daudet-je. Egyik legfényesebb szatíra ebből a feltevésekből indult ki.

A vizsgálat adatai szerint Egyedi Artur gyilkosság áldozata lett.

Helyszíni szemle az Egyedi-kastélyban. Terhelő vallomások Frohreich ellen

(Budapest, október 14.) Ma tartották meg az egyedi kastélyban, ahol Egyedi Artur földbirtokost meggyilkolták, az első helyszíni szemlét. Mint a Közlöny jelentette már dr. Frohreich Ernő, a meggyilkolt veje és Berta Erzsébet komorna, akiket a gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak, tegnap leutaztak Egyedre a csornai csendőrök és budapesti detektívek kíséretében. Csornán, a vasúti állomásnál már vasárnap az összes vonatknál hatalmas tömeg várta az érkezőket. A tömeg érdeklődése nem lankadt, mert tegnap, amikor tényleg megérkeztek Frohreich és kísérete, akkor is óriási tömeg várakozott rájuk. Dr. Frohreich Ernőt azonban egy mellékkijáraton a detektívek vitték ki és így a tömeg nem is láthatta. A komornát azonban feltűzött szuronyu csendőrök kísérték a csendőrlaktanyába. Az elmúlt éjszakát a laktanyában töltötték. Frohreich rendkívül meg van törve. Huszonmég órája nem evett és már negyvennyolc órája, hogy a szemét le nem hunyja.

A kastély személyzetének vallomása.

A kastély személyzetét újból kihallgatták és ezek most már azt is elmondották, hogy a gyilkosság felfedezése után dr. Geley Frigyes közvégső orvos, Vukné-Egyedi Mariska és Frohreich megbeszélést tartottak. Amikor Frohreichhez erre vonatkozólag kérdést intéztek a csendőrségen, azt mondotta, hogy az orvossal a temetés és a koporsó ügyét beszéltek meg. Amikor a csendőrségen azt válaszolták neki erre, hogy a koporsó ügyét nem szokás az orvossal megbeszélni, akkor Frohreich mélyen hallgatott. Frohreich apósával való viszonyáról elmondotta, hogy az apósa ugyan nem nagyon szívelte őt, de ezt nem kellett komolyan venni, mert nagyon visszaemléskedett életét. Tiltakozik az ellen, hogy őt az Egyedi-család tartotta el, mert apósa annyira szugori volt, hogy még a családától is megtagadott minden pénzt.

A zsugori Egyedi.

Az öreg zsugoriságának bizonyítására több olyan esetet sorolt fel, amelyek tényleg nem méltóak egy négyezer holdas földbirtokoshoz. Ha Egyedi Artur Budapestre utazott három tojást főzetett magának az utra. A vonaton megévert kettőt és egyet gondosan becsomagolva hazavitt, de nagyon vigyázott arra, hogy a tojás valahogy kárba ne menjen és személyzetének kiadta az utasítást, hogy azt neki tálalják fel. A birtok állandóan romlott, 100 és 200 holdas parcellák maradtak állandóan ugaron, mert az öreg nem reszkizott semmit, hogy azokat megmunkáltassa. Frohreich hangsúlyozta még, hogy Egyedre a család felkérésére utazott le. Mielőtt elutazott volna, anyósával és annak leányával családi tanácskozást tartott. Az asszonyok bizták meg azzal, hogy menjen le Egyedre, tárja fel az öreg előtt a helyzetet, igyekezzék őt rábírni arra, hogy a család többi tagjait is vonja bele a gazdálkodásba és hallgassa meg tanácsait.

A rejtélyes német újság.

A kastély mosónőjének vallomását is nagyfontosságúnak tartják. Neki mondta volna Frohreich, hogy a hulla mellett talált véres újságpapírt égesse el, mielőtt az orvos meglátja. A mosónő arra is emlékszik, hogy német újságból való volt a lap. Megállapították, hogy az egyedi kastélyban senki sem olvasott német újságot, ellenben Frohreich, amikor Egyedre utazott, akkor a vasúti állomáson egy német lapot vett. Ezt be is ismerte Frohreich, de kijelentette, hogy az újságot a vonaton hagyta. Ábrahám József vadőr vallomását is fontosnak tartják. Reggel fél nyolckor akart bemenni Egyedhez, hogy átadja azt a két foglyot, amelyeket hajnalban lőtt és amelyeket az öreg lövetett cédre. Akkor azt mondták neki, ne menjen be, mert az öreg ur rosszul van. A gyilkosságot pedig az eddigiek szerint csak délelőtt tíz óra felé fedezték fel.

A terhelő orvosi vélemény

A kihallgatások után megtartották a helyszíni szemlét a halott szobájában. Frohreichnek olyan hurkot kellett kötnie a mosdóállványra, mint amilyen a halott nyakán volt. Ekkor azonban Frohreich Ernő idegesség fogta el, dadogni és hadonászni kezdett s képtelen volt az utasításnak eleget tenni. Ez a kinos jelenet hosszabb ideig tartott s végül is Frohreich szemmel láthatólag olyan fáradt lett, hogy félbe kellett szakítani a szemlét. A helyszíni szemle során kihallgatták dr. Geley Frigyes közvégső orvost, aki háziorvosa volt az öreg Egyedinek. A vizsgálóbíró és Kun László soproni ügyész folytatták le a kihallgatást, amelynek során Geley kijelentette, hogy ő vette fel az első látelést a halottról és az akkor öngyilkosságról szólt. A láteléhez Kócs csornai körorvos futólagos vizsgálat után hozzájárult, azonban később Geley figyelmeztette Kócsot a nyakon levő gyanús szimptomákra és az ujjlenyomatokra. Kun László soproni ügyész vezeti a vizsgálatot, aki kijelentette, hogy szerint Geley vallomása részletesen megvilágítja a tragédiát és bár konkrét bizonyítékok még nincsenek, mégis nyugodtan állíthatja, hogy Egyedi gyilkosság áldozata lett.

Érdekes kombináció Egyedi halálá körül.

A nyomozás során a legutoljára az a feltevés merült fel, hogy Egyedi Artur Frohreich Ernő dr.-ral hevesen összeveszhetett és vita közben szívszélhűdést kapott. Frohreich pedig azután, hogy a gyanút magáról elterelje, csinálhatta a miakasztást. Frohreich kihallgatása most már odairányul, hogyha ez a feltevés megfelel a valóságnak, akkor ismerje ezt be és ezzel megmenekül a komolyabb következményektől. A csendőrség Budapestre Csornára szállítja Fülöp Rózsit, mert ő volt az a titokzatos nő, aki a gyilkosság napján Egyeden felkereste Frohreichet. Szerepe eddig még tisztá-

zatlan. A nyomozást vezető ügyész kijelentette, hogy Frohreich ellen eddig semmiféle per-

döntő bizonyíték nincsen. Geley Frigyes közvégső orvos kihallgatása reggelig tartott.

Nagy Erzsike különös esete.

Titokzatos hatalom szállta meg a szerencsétlen aradi leányt. — Akit az uccára űz az álomtalan álom.

(Saját tudósítónktól.) A tudomány örök nagy problémája az emberi lélek. Az évszázadok óta tartó kutatás nem derített teljes fényt a lélek misztikus homályába és mennél inkább haladtak a látszólagos megismerés felé, annál jobban eltévedtek a csodálatos utvesztőben. Az életben számtalanszor fordulnak elő dolgok, amelyeknek nem tudják magyarázatát adni, amelyek előtt megdöbbenve állunk meg. Ezek közé tartozik Nagy Erzsike különös esete. Ha látjuk, hogy a Blandusiei (Közép) ucca lakói lábujjhegyen mennek el a 22. számú ház előtt és szent borzalommal bámulják a lefüggönyözött ablakokat, nem kell csodálkoznunk. Ott bent olyan események játszódnak le, amelyeknek titokzatossága probéma elé állítja a legmegrögzöttebb materialistát is.

Ezelőtt négy héttel történt: éjszaka 12 és 1 óra között féltelmes sikoly hasított bele az alvó ház csendjébe. A lakók rémülten szaladtak az uccai lakás felé, ahol Nagy Ottokár volt aradi katonai ügyosztály-főnök lakik Erzsike leányával. A fiatal leány a folyosón állott. Arca kék volt a rémülettől és tagjai remegtek az izgalomtól. Amikor némileg magához tért, elmondotta, hogy tizenkét óra tájban kisebb neszt hallott, amely mindig erősbödött, végre mintha a szoba falait döngették volna, amelybe belerázkódott minden bűtor. A remegő leány szerint a láрма közvetlenül az ő ágya mellett keletkezett. A lakók igyekeztek megnyugtítani és megpróbálták elhíttetni vele, hogy a láрма csak képzelődés volt. Egy asszony maradt akkor éjszaka a leánnyal, akinek édesapja nem tartózkodott Aradon. Reggel az asszony elbeszélte, hogy ő is hallott valami neszt a szobában, utána is nézett, hogy honnan ered de hiába. Néhány napig csend volt a házban és negyedik napra megismétlődött a rémületes sikoly. A leány magyarázata ugyanaz volt: titokzatos helyről eredő láрма.

Akkor a ház két lakója elhatározta, hogy a legközelebbi éjszakát a leány ágya mellett töltik. Ugy is történt. Tizenkét órakor eloltották a villanyt és a két férfi csendben várakozott, arra számítva, hogy sikerül nyakon csipni a rossz tréfacsinálót. Fél egy lehetett, amikor gyenge motoszkálás hallatszott, amelyet oly hatalmas csattanás követett, hogy a férfiak azt hitték, hogy kézigránát robbant fel a szobában. Közvetlen a csattanás után felhangzott a leány rémült sikolya. A villanyt felcsavarták, a leány ott feküdt eszméletlenül az ágya mellett és a szőnyegen egy pohár apróra tört szilánkjai voltak szétszórva. A leányt sikerült néhány perc múlva öntudatra téríteni és a két férfi megrendülve állott a misztikus események központjában. Elhatározták, hogy gyertyát gyújtanak és úgy várják be a reggelt. Pontosan egy órákor tisztán hallható kopogás verte fel a csendet. A két férfi a kopogás iránya felé sietett, azonban erejét nem tudták felkutatni.

Másnap éjszaka a ház összes lakói, számszerint nyolcan, körülülték a leány ágyát, hogy végére járjanak a titokzatos eseménynek. Pontosan fél egykor Nagy Erzsike felkelt, menve megállott az ágya előtt és halk suttogó hangon mondta:

— Mennem kell.

Ezután elindult, mintha hipnotikus álomban lett volna, kiment a szobából, ki az uccára, követve a nyolc kísérőtől, akik kíváncsiak voltak, hogy milyen hatalom kényeszeritheti a leányt arra, hogy éjszaka otthagyja a lakását. — A leány végigment a Közép-uccán, befordult a Calea Sagunára (Varjassy Lajos-u.) ott megállott egy ház előtt és így szólt:

— Itt vagyok.

Ezután hátrátanorodott és kíséroeinek karjaiba esett. A leány néhány pillanat múlva magához tért és ő maga is rendkívül csodálkozott azon, hogy az uccán van. Másnap elhívták hozzá dr. Magyar Sámuel aradi orvost, aki kijelentette, hogy a leányt azonnal szanatóriumba kell szállítani, mert súlyos idegbajban szenved. Az orvos diagnózisa azonban nem adott magyarázatot a titokzatos jelenségekre, amelyek állandó izgalomban tartják a Közép-ucca 22. számú ház lakóit. (p. g.)

HOGY ALL A LEJ?

1924. okt. hó 14-én 100 lejért adtak Nálunk:

2.76 svájci frankot.

10.— francia frankot.

42.000 belföldi magyar koronát

38.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.8250 frankot

Parisban 1030 frankot

Newyorkban 54.50 centet.

Budapestben 41900 - 42500 K-t

— Sztrájk egy magyar főiskolán Budapestről táviratozzák: A soproni erdő- és bányamérnöki főiskolában — mint ismeretes — a hallgatók sztrájkba léptek, mert a főiskolába két zsidó hallgatót vettek fel. A rektor erre felfüggesztette az előadásokat és a hallgatóktól az összes diákkezdményeket megvonta. A közoktatásügyi miniszter ma táviratilag utasította a főiskola rektorát, hogy az előadásokat folytassa és a távolmaradókat pedig véglegesen zárja ki.

Pardon — egy szóra...

A két árvához csak egy kap jó helyet, ha előre vált jegyet az aradi APOLLO-ban.

Akit akarata ellenére választottak el

Egy szerelmi házasság különös felbomlása. — Az asszonyt tudta nélkül, az ügyvédje elváltatta férjétől.

(Budapest október 14.) Nem mindennapi válópör tartja izgalomban most a magyar főváros jogászai körét. A bíróság a feleség határozott akarata ellenére elváltatott egy asszonyt a férjétől és a legérdekesebb a dologban, hogy az ítélet jogerős, azt megtagadni nem lehet és perújításnak sincsen helye. Az eset, amely élénk fényt vet a magyar válótörvény fograté kosságára, a következő:

Pár év előtt feltűnő csillaga volt a budapesti éjjeli életnek az eset főhőse, az elváltatott asszony. Káprázatos toalettjei, ékszerei közismertek voltak. A hódító szépségű nőbe csakhamar beleszeretett egy fiatal magyar magánas, aki egész vagyonát költötte a táncosnőre. A grófi szereibe a háború befejezte után beleszeretett egy körüli textilkereskedő, aki rávette arra, hogy szakítson az éjszakai élettel, hagyja ott a grófit, és váljék tisztességes tagjává a polgári társadalomnak. A táncosnő hajlott a szép beszédre, megvált a parkettől, gróftól, éjszakai élettől és bevonult a textilüzletbe. Előzőleg azonban minden értékét készpénzzé tette és tekintélyes hozományt adott át férjének. A férj jól kamatoztatta a pénzt, a textilüzletet fellendítette, sőt tekintélyes vagyont is szerzett. Pár hónappal az előtt a férj kezdett elhidegülni feleségétől, szegyezte annak multját.

Több ízben otthagya az asszonyt és legutóbb Bécsbe utazott huzamosabb időre, pénz nélkül hagyva Budapestet feleségét. Az asszony kénytelen volt ismét visszatérni a brettire és fellépett az egyik mulatóban. A még mindig nagyszerű megjelenésű asszonyt itt beleszeretett egy ismert táncos, akit Budapest éjjeli világa mint *Chaplin-utazót* ismer és aki horribilis fellépti díjakat kap. Az asszony újabb házasság reményében megbízott egy előkelő budapesti ügyvédet, hogy indítsa meg férje ellen a válópört. A per megindult, a férj is boldogan beleegyezett a válásba, mert közben kilátása nyílt arra, hogy egy dúsgazdag leányt vegyen el. Amikor a feleség ezt a házassági tervet megtudta, csak olyan módon egyezett bele a válásba, ha a férj visszatéríti valorizált a hozományt. Az asszony erre nézve semmi biztatást nem kapott volt férjétől és mivel egyébként is bizalmatlan volt ügyvédjével szemben, felkereste dr. Timár Miklóst, a híres budapesti válópör-specialistát és őt bízta meg a képviselőségével. Új ügyvédje tanácsára küldött régi ügyvédjének egy ajánlott levelet, amelyben visszavonta tőle megbízását. Ilyen körülmények között érkezett el a tárgyalás ideje: október 13-ika. Fél tízre voltak a felek megidéztve, de a nagykereskedő, ügyvédje és az asszony régi ügyvédje már kilenc órakor megjelentek Medveczky tanácselnök-nél, akit rábírtak arra, hogy kilenc órakor tartsa meg a tárgyalást, mert hiszen ugyis csak formalitásokról van szó: az asszony is beleegyezett a válásba. A tanácselnök gyanútlanul megtartotta a tárgyalást és pár perces formalitás után ki is mondta a válást. A mikor pontban féltízor megjelent a táncosnő új ügyvédjével, meg-

pödvé értesült, hogy a bíróság már kimondta a válást és nem ítélte neki vissza a hozományát. Timár Miklós dr. perújítást követelt olyan címen, hogy a régi ügyvéd meghatalmazása már lejárt, de kérsét nem teljesítették, mert válópörben a magyar törvények szerint perújításnak nincsen helye. Erre kérte dr. Strachá Gusztáv főügyészt, hogy törvényadta jogánál fogva éljen felebezéssel az ítélet ellen, de az ügyész kijelentette, hogy erre nincsen jogalapja, mert csak bigamia vagy gyengeelméjűség esetén éhet felebezéssel. Nem segített semmi. Az asszonyt tudta és akarata ellenére választották el férjétől.

A kijátszott nő, aki időközben Chaplin II-vel Prágába utazott és ott esténként nagy sikereket arat, irt ügyvédjének, hogy ne fáradjon tovább, mert megtalálta a boldogságot a mozikumikus-imitátorral, aki rövidesen feleségül is veszi. Budapest jogászköreiből most élénken vitatják a fogas jogi kérdést: hogy lehet-e valakit elváltatni, ha az illető nem akarja?

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Az aradi színház heti műsora. Szerdán: Szerlem királya, operette. Csütörtökön: Szerlem királya, operette. Pénteken: Bajadér, operette. Békefy Lajos első fellépése. Szombaton délután 3 órai kezdettel ifjúsági előadás; fél 9 órakor Velencei kalmár, dráma. Fekete Mihály fellépésével. Vasárnap: délután fél 3 órai kezdettel Pompadour, operette; fél 6 órai kezdettel Mihályiné két lánya, vígjáték; fél 9 órai kezdettel Cigánygrófnő, operette.

* Az aradi színházi iroda hírei. Szerlem királya. Szerdán este ismét operett bemutatást tart az aradi színház. I. Olück és W. Steinberger szentimentális meseszövése Szerlem királya kerül színre, amelyhez Paul Lincke írta a hangulatos zenét. A kedves muzsikájú operett a színház énekes személyzetének legjobbjait foglalkoztatja Lengyel Irén, Zilahy Irén, Károly Klári, Szűcs Laci, Kassai, Misoga, Szabó Gyula, Arany, Szabadkai bírnak nagyobb szereppel benne. — Békefy Lajos — Radjami. A színház új tenoristája, Békefy Lajos pénteken mutatkozik be az aradi közönségnek Kálmán Imre nagyszerű operettjének, a Bajadérnak Radjami herceg szerepében. A még ma is népszerű slágeroperett fő női szerepe a közkegybe jutott primadonna, Lengyel Irén kezében van. — Három nap három prózai érték. Szombaton a Velencei kalmárt, Fekete Mihály színigazgatóval, Fekete Irénnel, Ladányi Imrével és Darvas Ernővel, vasárnap fél hat órai előadásban Bus-Fekete Mihályiné két lánya vígjátékát és hétfőn Lengyel Menyhért Taisunját hozza színre a színház. — Pompadour. Cigánygrófnő. A vasárnap délutáni fél három órai félhelyezés előadás közönsége ezúttal a Pompadour operettben, Fall Leó diadalmas zenéje dörögésében gyönyörködhetik. Vasárnap esti előadásban Martos-Vince operett, a Cigánygrófnő megy. Livia grófnő Lengyel Irén, Laci cigányprimás Misoga László, Mócsi kisbő-

gős Szabadkay, Panni Zilahy Irén, Bercsa Balogh Böske és a fiatal Vörösváry gróf Szűcs Laci lesz.

Büntetik a párbajt.

Az aradi rendőrség eljárást indított a párbajozók ellen.

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi hetekben két párbaj folyt le Aradon. Az ellenfelek revolverre állottak egymással szemben, a golyók szerencsére csak a levegőt fúrták keresztül és még a párbajsegédekben sem tettek semmi kárt. A rendőrség azonban szigorú eljárást indított a vérszomjas bajvivók ellen és egyelőre csak arra terjed ki a nyomozás, hogy megállapítsa, hogy kik voltak a párbajozók. A büntetőtörvénykönyv szerint nemcsak a párbajozókat büntetik szigorúan, hanem azokat is, akik a párbajban segédként szerepeltek. A nyomozás arra is kiterjed, hogy megállapítsa, hogy a párbajozóknak volt-e fegyvertartási engedélyük. Érdekes, hogy az első párbajnál az egyik fél nem használta fegyverét, törvény szerint azonban ez nem mentő körülmény, mert az illető ugyanolyan büntetésben részesül, mint az, aki élt a lövés jogával. Az aradi rendőrprefektúra Cserches komiszárt bízta meg a párbajozók személyének megállapításával.

Reinitz Jakab Kassán.

A szatmári gyilkost átvitték Szlovákskóba és az ő jelenlétében folytatják a nyomozást.

Kassáról jelentik: A felvidéki ősi városnak nagy szenzációja van: odavitték Reinitz Jakabot, a huszadik század egyik legnagyobb gonosztevőjét, akinek a bűneit azonban meg mindig nem sikerült minden kétséget kizáró módon bebizonyítani. Reinitzt Szatmárról hozták át erős fedezettel Csehszlovákiába, mert a nyomozás eddigi adatai szerint gyilkosságai egy részét a Kassa melletti erdőben követte el és csakis ezekben a

bűnesetekben sikerült bizonyítékot szerezni.

Reinitz, detektív kísérete mellett gyorsvonattal utazott és a hosszú utat egészen megtörte. Amikor a kassai állomáson kiszállt, nem volt semmi csoportosulás, senki nem volt kíváncsi a híres emberre, annál is inkább, mert ugyszólván alig tudta valaki, hogy Reinitz Kassára érkezik. Halálos fáradtan érkezett meg és amikor a kihallgatást végző rendőrtiszt elé állt, állandóan csak ezt hangoztatta:

— Ich bin unschuldig. (Ártatlan vagyok.)

Reinitz állandóan németül beszél. Nagyon beteg, súlyos sérve van és kérte, hogy bánjanak vele kiméletesen. Természetesen mindent tagad, nem akar tudni semmiről, amivel vádolják. Amikor megkérdezik, hogy mi a kívánsága, cigarettát és rituális kóser kosztot kér. Mind a két kérését teljesítik. Még Reinitz Kassára jövele előtt feljött a rendőrségre két tekintélyesebb zsidó-ember és hajlandóan nyilatkozott, hogy Reinitzt egész ottléte alatt kóser-kosztal látja el. Ezeknek az ételeit eszi most a híres ember. Érdekes, hogy Reinitz semmi ruhaneműt nem hozott magával, összes podgyászát néhány imakönyv, egész nap imádkozik és hosszú szakállában válikál.

Ma reggel kezdte meg kihallgatását Pongrácz rendőrtanácsos, akinek a kezében futnak össze az egész bonyolult bűnügy összes számai. Ő vezette a nyomozást kezdettől fogva. Reinitz mindent tagad, szilárdan hangoztatja ártatlanságát, de a keresztkérdések özőnében lassankint veszt szilárdaságából. Sorra kerül a Leichter-ügy és a többi ügyek, előkerülnek a bizonyítékok, felolvassák a tanúvallomások és Reinitz fokozódó izgalommal zavarodik bele a kérdésekbe és ellentmondásokba keveredik. Ha nagyon megszorítják, lesüti szemét és hallgat. A kihallgatás folyik tovább és több napig is el fog tartani.

S. EISENSTÄDTER

szűcs- és szőrmeáruháza aradi fiókja.
Arad, Str. Alexandri (Salacz-ucca) 1. sz.
(Sándor v. Kelet hírlapiroda régi helyiségében)

különc ges őszi és téli árjegyzéke

sportkabátok 3900.— lejtől
boák ... 600 — lejtől

szőrmebundák, sportkabátok, echapok és
különcféle boákban állandóan nagy készlet.
Különcféle szőrmék és szőrme ruhadíszek.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Fiók: Központ: Fiók:
Tim'soara. CLUJ. Alba-Iulia.

Rudolf Mosse 7023

HIREK

Si a legnépszerűbb ember Amerikában?

Ez az izgalom kérdése is a walesi herceg amerikai látogatásai kapcsolatban vetődött föl. A Daily News című newyorki lap, a munkába járó lányok kedvence, vette fel a következő ötletes formában: Körkérdezt intézett hölgyolvasóihoz, hogy „ha egy fiatal lány lennél s egyedül ülnél egy vendéglő asztalánál, veled szemben ülne három külön asztalnál Jack Dempsey, Rudolf Valentino és a walesi herceg, mind a három az asztalhoz invitálna, melyiknek meghívását fogadnád el? — Ezrével érkeztek a válaszok, gépirónok, varrónők és elarusítolányok rajongva indokolták, hogy miért és melyik asztalhoz ülnének: Dempsey asztalához leginkább azért, mert ő amerikai nemzeti hős, Rudolf Valentino asztalához, mert ő a filmekben a férfias fiatalember mintaképe s mily szép!, a walesi herceg asztalához pedig azért, mert ő valódi herceg. Végeredményben az utóbbi győzött, a legtöbb lány az ő asztalához kíváncsított. De a dolog csattanója az eredmény közlése után következett be. A lap közölte a legötletesebb válaszokat s egy napon közölte két lány levelet, akik azt írták, hogy semmi mást nem kívánnak az életből, csak egyszer együtt ülhessenek egy asztalnál Dempseyvel. Másnap meghívót kapott a két lány, amelyben Dempsey lőncsre hívja őket a Hotel Pennsylvania éttermébe. A lőncsről természetesen óriási cikkben számolt be a lap, a két miss a legirigyeltebb két miss ma Amerikában s a többi sok ezer lány mind azt súgálja, hogy ő is nem Dempseyt választotta. Közben a walesi herceg el is utazott a birtokára s így Newyorkban végül mégis Dempsey lett a győztes.

— Arad prefektusa Bucarestben. Georgescu János, Arad prefektusa Bucarestbe utazott több fontos városi és megyei ügy elintézésére. A prefektus pénteken vissza tér Aradra.

— A naptáregyesítés. Bucarestből jelentik: A mai napon életbe lépett az új egyházi időszámítás. Az ortodox egyház ma már az új naptár szerint ünnepelte meg Szent Paraschiva napját, amely a régi naptár szerint október 14-re esik.

— A dunai flottagyakorlatok sikere. Bucarestből jelentik: Az Universul jelentése szerint az ez évi flottagyakorlatok beigazolták a Duna-torkolat fokéletes védelmi berendezését minden megiepetésszerű támadással szemben is. A flottagyakorlatokon Miklós királyi herceg is részt vett.

— Arad új gazdasági tanácsnoka hivatalában. Dirlea Vazul, Arad város új gazdasági tanácsnoka ma foglalta el hivatalát. A gazdasági tanácsnok dr. Robu János főpolgármester előtt letette a hivatalos esküt, amely után Covacevici Iván t. b. főjegyző és Puticiu András gáji előjáró átadták a gazdasági hivatal ügyeit.

— Román kurzus tisztviselői számára. Temesvár vezetősége új hat hónapos ingyenes román nyelvű kurzust rendez Timisoarán tisztviselői számára. Beiratkozás 17-én és 22-én este félhétől—nyolc óráig a városi tanácsteremben.

Az Ezüst-Zeppelin diadalútja.

Amerika népe óriási érdeklődéssel várja a csodaleghajó érkezését. — Francia lapok a Zeppelin-művek lerombolását követelik.

(Berlin, október 14.) A tegnap reggel Friedrichshafenből elindult „Ezüst Zeppelin“ a Z. „R. III.“, az Amerika által megrendelt új csodaleghajó eddig a legszerencsésebb körülmények között tette meg útját Amerika felé. Az új légi kolosszus 100.000 ember jelenlétében reggel 6 óra 35 perckor indult el Friedrichshafenből. Reggel 7 órakor már elhaladt Konstanz fölött, délután 3 óra 30 perckor pedig elérte Girondeot. Dr. Eckinger, a léghajó vezetője szikratávíró útján állandóan érintkezésben áll a szárazfölddel. Tegnap délután 4 óra 15 perckor Spanyolország északi csücske és az Azori szigetek közötti ut negyed részét tette meg, tegnap este pedig már el is haladt az Azori szigetek fölött. Dr. Eckinger a Frankfurter Zeitung. — A legjelentékenyebb német lap — számára a következő szikratávíratot küldte tegnap:

— Szép és egyenletes utazás után átrepültünk Franciaország középhegyein, ahol szeles volt az idő. 3 óra 30 perckor a Gironde torkolatánál átrepültük Franciaország nyugati partját és bucsut veszünk az európai szárazföldtől.

— Utódállamok konferenciája. Bécsből táviratozzák: A Neue Freie Presse-nek jelentik Rómából, hogy az utódállamok ez év végére összehívott konferenciája technikai, jogi és gazdasági problémákat fog tárgyalni. Ez a konferencia a rómainak lesz a folytatása.

— Tisztviselővizsga Temesváron. A temesvári magyar köztisztviselők román vizsgája 17-én kezdődik meg. Ugyanakkor vizsgáznak a rékási járás magyar jegyzői is.

Déli széllel óránként átlag 65 mérföld (117 kilométer) sebességgel haladunk; másodpercenként 6—7 métert teszünk meg. A hajó és a gépek a legnagyobb rendben vannak, a hangulat kitünő.

A Zeppelin az Ocean fölött ma reggel 7 óra 20 perckor a 41. szélességi és a 38. hosszúsági fok fölött haladt el. Délelőtt 11 óra 10 perckor adták le az utolsó szikratávíratot az amerikai Lakehurstba, ahonnan fog szállani a léghajó. Az utóljára leadott szikratávírójelentés szerint 2 napos ut után már csak 3000 kilométerre vannak Amerikától és a gének a legnagyobb rendben működnek. Amerika óriási érdeklődéssel várja a kolosszus érkezését. A Lakehursti repülőtér közelében levő szállodák zsúfolva vannak és az Amerikában időző walesi herceg is ideérkezett a gép fogadtatására. Az új Zeppelin útja a párisi sajtóban nagy hullámokat vert fel. A lapok tapasztalva a friedrichshafeni Zeppelin-művek egyszerű teljesítőképességét, azt követelik, hogy a műveket rombolják le. A Matin szerint a kérdést Herriot miniszterelnök a nagykövetség tanácsa elé terjeszti.

— Kinevezések és változások Aradmegyénél. Aradmegye prefektusa Farkas György. Pancotára segédjegyzőnek nevezte ki. Kébiyi Péter nagylaki segédjegyzőt saját kérésére állásától felmentette, mert őt Temesmegye prefektusa Ujradra adóügyi jegyzőnek nevezte ki. Puticiu Traján aradi kerületi előjáró megpálvázta a megírescett aradi központi járási főszolgabírói állást. A prefektura a pályázatot pártolólá terjeszti a belügyminiszterhez. Bucan Romulus prefektusi titkár hosszabb betegszabadságra megy.

— Elfogott gyilkos. Megírtuk, hogy a temesmegyei Ság községben meggyilkolva találták Schlezák Mária 22 éves leányt. A bevezetett rendőri nyomozás ma eredménnyel végződött, amennyiben a gyilkost Cioroica János parasztleány személyében elfogták. Cioroica beismerő vallomást tett. Átadták az ügyészségnek.

— Elhalasztották az Esküdtárgyalást. Budapestről táviratozzák: Az Esküdt-féle földmívelésügyi miniszteriumbeli panamák ügyében október 21-ére kitűzött főtárgyalást a törvényszék elhalasztotta. Esküdt Lajos elmeállapotának megfigyelésével az orvosszakértők még nem készülhettek el és kérték, hogy az Esküdt-nél lefoglalt iratokat megkaphassák. A törvényszék az iratok kiszolgáltatása érdekében megkereste nagyváradi Szabó Istvánt, a lemondott földmívelésügyi minisztert.

— Hirdetmény. Az 1904. és 1905. években született ifiak, akik az aradi rendőrség II. kerületi biztosságának népszámlálási kimutatásába vannak felvéve, 1924 október 18-ig jelentkezzenek személyesen a II. kerületi biztosság katonai ügyosztályánál Gojdu (Szt. István-u.) 6—8. szám, hogy mindegyiknek a személyleírása külön-külön bevezetessék a népszámlálási kimutatásokba. A nem jelentkezők ellen a sorozók törvény értelmében eljárás indul meg. Mladin s. k., a II. ker. rendőrség főnöke.

— A német kölcsön amerikai jegyzése. Newyorkból jelentik: A német kölcsön amerikai jegyzése ma megkezdődött. A formalitások megerítése után valószínűleg be is fejezik a jegyzéseket, mert az előirányzott összegre óriási tuljegyzéses ajánlatok történtek.

— Tisztviselők országos mozgalma. Bucarestből jelentik: Vasárnap napvielenősségi gyűlést tartottak az ország különböző hivatalnokainak kiküldöttei. Feltűnt, hogy a gyűlésen a legmagasabb állásban levő tisztviselők is részt vettek, azonosították magukat a kis tisztviselőkkel s első sorban ők szülik sikra a gyűlés határozatai mellett. Különböző állású és hivatású felszólalók beszédei után Branisteanu, kultuszminiszteri vezérigazgató összegezve a tárgyalások eredményét, a következő határozati javaslatot terjesztette be, melyet a jelen voltak óriási lelkesedéssel fogadtak el: A nagygyűlés megalapozással veszi tudomásul az összes tisztviselői karok szövetségének megalakulását és felhatalmazza, hogy minden erejével vigye keresztül a következő követeléseket: 1. A tisztviselők fizetésének felemelését, a létező minimum kimondását, a színekurák megszüntetését. 2. Azonnali rendkívüli segélynyújtást a téli szükségletek fedezésére. 3. Az új nyugdíjtörvény megszüntetését. 4. A tisztviselőknek a Banca Nationalanál blokkolt járadékának lombardirozását. 5. Megyei egészségügyi szervezetek felállítását. 6. A büntető tisztviselők üldözését, a büntetők bezárását és vagyonának elkobozását. 7. Minden tisztviselőnek földhöz való juttatását. 8. A tisztviselők minden felelősséget elhárítanak maguktól azon erkölcsi és anyagi károktól, melyek az országot érik, ha követeléseiket nem teljesítik.

— Gyermekköcsök nagy vájásztékban Hegedüs-nél, Aradon.

— Kitoloncolják Magyarországból a csongrádi álmerénylőt. Budapestről táviratozzák: A Közlöny jelentette, hogy a csongrádi bombamerénylőt ügyében a bíróság felmentő ítélete után a budapesti rendőrségnél jelentkezett egy magát Popovics magánhivatalnoknak nevező egyén és azt mondotta, hogy tudja kik a merénylőt tettesei. Sőt Popovics azt is állította, hogy részese a merényletnek. A rendőrség az első pillanatban látta, hogy Popovics célja csak az, hogy az új nyomozást félrevezesse. Miután most már kétséget kizárólag megállapították, hogy Popovicsot semmiféle büncselekmény nem terheli, a rendőrség félrevezetése miatt kitoloncolják az országból a csehszlovák állampolgár Popovicsot mint alkalmatlan idegent.

Sensacio!!

az

AUPRINTEMPS S. A.

női divatáruházában

Aradon,

Mirorita-templommal

szemben. 5735

Mintás ruha bársony

75 cm-er széles

legújabb divat

215 Lei

Aradi
URANIA

mozgósinnáz
szerdától — péntekig

Intolerance

Filmremekmű 8 felvonásban. — A szeretet harca a ürelmetlenséggei.

Előadások kezdete kivételesen 5, 7 és 9 órakor.

Jegyek elővételben kaphatók.

— **A földosztás felülvizsgálása.** Dr. Petrini bucuresti földművelésügyi vezérigazgató szombaton Aradra érkezik és három napot a megye különböző községeiben tölt, ahol az agrárreform végrehajtása körül felmerült panaszokat hallgatja meg.

— **Az árdrágítók üldözése.** Filotti Zamfir aradi rendőrprefektus tudomására hozza a közönségnek, hogy árdrágításra és üzérkedésekre vonatkozó panaszokat a rendőrprefekturánál jelentsék be. Az élelmiszerpiacokon tapasztalt visszaéléseket, élelmiszerhamisításokat a közönség azonnal jelentse be a piaci ellenőrzéssel megbízott rendőrtisztviselőnek. Az aradi államrendőrség az üzérkedés ellen felhozott panaszokat megvizsgálja és a spekulátorvénybe ütköző visszaéléseket leg súlyosabban bünteti.

— **Tolvaj ör.** Érdekes ügyben fejezte be a nyomozást az aradi csendőrség. Az államnak Baracka aradmegyei község környékén nagyobb kiterjedésű gyümölcsösök területei vannak, amelyeknek termését minden évben értékesítik. A gyümölcsös felügyelője Forster Sándor már néhány hónappal ezelőtt észrevette, hogy a kertből állandóan fog a gyümölcs. Figyelmeztette az öröket és egyszersmind feljelentést tett a csendőrségen. A nyomozás megindult, azonban eredmény nélkül. A gyümölcsöt pedig a legnagyobb elővigyázat dacára állandóan lopták. A csendőrségi nyomozás folyamán végre az öröket vették megfigyelés alá. Ekkor észrevették, hogy az egyik ör, Latos István feltűnően jómódban él. A további megfigyelés eredménnyel járt, az őrt letartóztatták. A vizsgálat kiderítette, hogy eddig mintegy 70.000 lejell károsította meg az államot. A gyümölcsöt nagy mennyiségben szállította az aradi és lippai piacokra. Az ör bevallotta a lopást és holnap átkísérik az aradi ügyészség fogházába.

— **Tűz Zimándközön.** Kiseb tüz pusztított tegnap éjjel Zimándköz községben. Kovács János községbeli gazdálkodó padlásán ismeretlen okból meggyulladt a beraktározott kukorica. A tüzet a szomszédok vették észre és alármirozták a községet. Csakhamar sikerült meggátolni a tüz továbbterjedését. A kár mintegy 10.000 lej. A csendőrség nyomozást indított a tüz keletkezésének kiderítésére.

— **Kirabolt gazda.** Jozonal Vasile Neagra községbeli gazda feljelentést tett a csendőrségen, hogy ismeretlen tettesek behatoltak la-

kásába és onnan 10.000 lej értékű ruhaneműt és készpénzt vittek el. A nyomozás megindult.

— **Árvaszéki elnökből — közséi jegyző.** Georgescu János aradi prefektus dr. Marcovici Vince aradmegyei árvaszéki elnököt saját kérelmére felmentette állásától és Soborsinba nevezte ki jegyzőnek. Marcovici dr. az impérium átvétele óta áll az aradmegyei árvaszék élén és állását mindig közmegelegedéssel töltötte be. Az új soborsini jegyző hivatalát már a legközelebbi napokban átvesszi.

— **Elfogott részvénytulaj.** Budapestről táviratozzák: A Pénzügyi Központnál ma furfangos csalást fedeztek fel, amellyel egy és negyed milliárd korona károsodás érte a Központot. A rendes rovancsolásnál kiderült, hogy az értékpapírosztályban Haltenyésző részvények helyett jóval kisebb értékű Haltenyésző- és Halkereskedelmi részvényeket tettek le. A vizsgálat megállapította, hogy Wohl Ödön, a központ tőzsdeosztályának cégvezetője tévesztette meg azt a pénztári tisztviselőt, aki átvette tőle a hasonló hangzású, de kisebb értékű papirokat. Wohl különben napok óta nem jelentkezett a központnál, mert úgy látszik sejtette a rovancsolást. Ma azonban a belvárosban felismerték és letartóztatták. 2100 dollárt, 5 és fél millió osztrák koronát és 2 millió magyar koronát találtak nála. Wohl elhibázott tőzsdei spekuláció áldozatának mondja magát. A sikkasztót beszállították az országos törvényszék fogházába.

— **Mentik a budapesti Operát és Városi színházat.** Budapestről táviratozzák: A szanálási akcióval kapcsolatban az Operaház már régebben megállapított állami szubvencióját alaposan redukálták és ennek a szubvenció redukálásnak a következményeként most az Operaház több tagjának fölmondottak. Így ma vették kézhez fölmondásukat Ocskay Kornél, Somló József, Kertész Vilmos, — az aradi színház volt tenoristája — Kálmán Oszkár, Walter Rózi, Bihóy Zóra, Hubert Etel, Bodor Karola, Szikla Adolf, Pethő és Karácsonyi karmesterek. Rajtuk kívül elbocsátják az énekhar husz idősebb tagját és a zenekarból is elbocsátanak huszat. Míttuán az Operaháznak drága helyárai miatt a szezon elején rosszul ment, a helyárait most lényegesen leszállították. A Városi Színházat pedig Sebestyén Géza, volt temesvári, jelenleg buda-miskolci színházvezető veszi bérbe az államtól. Sebestyén díszleteket és ruhát kap kölcsön az államtól, de ezen kívül színháza egzisztenciája bizt-

sítására egy milliárd kamatmentes kölcsönt kap a Pénzügyi Központtól.

— **Öngyilkos magyar főtisztviselő.** Budapestről táviratozzák: Holschuch Lajos 50 éves miniszteri főszámtanácsos egy papírvágókéssel átszurta a szívét és meghalt. A miniszteri főtisztviselőt betegsége kergette az öngyilkosságba.

— **Nagylak villanyvilágítása.** Több ízben írtunk már az aradmegyei Nadlac (Nagylak) község furcsa helyzetéről. A virágzó aradmegyei községet a békeszerződés formálisan sötétségre ítélte, mert a háború előtt Makóról kapott villanyvilágítást, de az új határmegvonás következtében elvágták a makói villanyközponttól. Nagylak község most érintkezésbe lépett azzal a belga vállalattal, amely annak idején a Makó-nagylaki vezetéket építette és amelynek magyarországi központja Makón van. A társaság egyik igazgatóját kiküldi Nagylakra és a község rövidesen új áramfelosztótelepet kap és hozzájuthat végre az anynyira nélkülözött villanyvilágossághoz.

Anatole France temetése

A nagy író utolsó percei.

(Páris, október 14.) Anatole France a francia nemzet nagy halottja csendesen fekszik toursi ravatalán. A nagy író utolsó percei csendesek, fájdalommentesek voltak. Állandóan ágya mellett tartózkodott régi jó barátja és orvosa Minnier dr., ő is zárta le Anatole France szeméit. A sokat szenvedett beteg egész napon eszméletlenül feküdt ágyában és csak közvetlenül halála előtt nyerte vissza pár másodpercre eszméletét. Elhaló hangon csak ennyit mondott:

— Anyám...

A költő arca a hosszú agóniában egészen eltorzult és teste erősen lesoványodott. A gyönyörű villa, amelyben France nagyszerű műveit írta, most valósággal zarándokhely, rengetegen utaznak ki Párisból, hogy még utóljára láthassák a világhírű embert. Páris egészen gyászba öltözött. A középületekre fekete zászlókat tűztek és az üzletek kirakataiban mindenütt ott látható Anatole France portréja gyászfátyollal letakarva. A sajtó pártállásra való különbség nélkül hatalmas cikkekben méltatja France érdemeit, irodalmi munkásságát és zsenijét. Még a legkonzervatívabb royalista és katolikus lapok is kegyelettel adóznak emlékének és siratják benne a francia génusz halálát. Temetése valószínűleg pénteken lesz. A francia köztársaság a maga halottjának tekinti elhunyt nagy költőjét és impozáns gyászpompával akarja eltemetni. A nagy író özvegyének Doumergue köztársasági elnök és Herriot miniszterelnök meleg hangon kondolálták.

Megtalálták az „utolsó vacsora” kelyhét.

(Saját tudósítónktól.) Amerikában megjelent egy érdekes, gazdag pompával kiállított könyv, amelynek szerzője Eisen dr., s a címe: *Az antiochiai nagy serleg.* A könyv egy Antiochiában 1910-ben talált régi serleg teljes leírását adja sok illusztrációval. A serleget több esztendőig tartó és legaprólékosabb vizsgálat alá vették és ennek eredményeként a könyv szerzője, aki ezeknek a vizsgálatoknak vezetője volt, arra a következtetésre jutott, hogy *azt a serleget találták meg, amelyet igen korai antiochiai hagyomány szerint az Utolsó Vacsora alkalmával használtak.*

Eisen dr. könyvét a Cambridge Review-ben ismerteti egy tekintélyes angol archeológus és szerinte *Eisen állítása igen valószínűnek látszik.* Egyrészt, mert a fennmaradt keresztény hagyomány kétségtelenül igazolja, hogy a keresztény egyház birtokában volt több századon keresztül és csak akkor került a föld alá, amikor az Antiochiából menekülő keresztények a hódító arabok elől elrejtették, másrészt pedig a serleg domborműveinek az első század végétől, vagy a második század elejétől való eredete archeológiai szempontból egészen bizonyos.

Az Utolsó Vacsorán használt kelyh csupán egyszerű sima fém ből készült pohár és csak amikor a drága ereklje az antiochiai keresztény gyülekezet birtokába került, valamelyik jeruzsálemi keresztényülözés után foglalták domborművekkel díszített nagyobb ezüst-serlegbe. Művészi szempontból ezek a külső ezüst-serlegen levő domborművek az értékesek, amelyek a Megváltónak és a négy evangélistának és több apostolnak, köztük Szent Pálnak portrait-szerű képét ábrázolják.

Megszólás.

— Mit szól Ilonkához? Na este olyan szép, mint egy festmény.

— Ez igaz. És még hozzá — közel van festve.

Uj gundagék uton.

— Nézz ki a kupé ablakán, Fáni! Hm már első osztályon utazunk, hát lássunk is mindent!

Felsőbb leányiskola után.

Szünnidőre megy haza a felsőbb leányiskolai növendék. A kertben sétál megjegyzi:

— De szépen nő itt a saláta!

— Nem saláta ez, kisasszony, mondja az öreg cseléd, hanem krumpli.

— No igen. Krumplisalátát gondoltam.

VESZÉK

nagyban waggontételben is zsirt, szalonnát, babot, aszalt szilvát, szilvalekvárt és hízott sertéseket.

Ajánlatokat: „Garantált áru” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5768

ARADI
APOLLO

I. RÉSZ:

szerdától — szombatig
D. W. Griffith legszebb alkotása

A két árva

(Árvák a viharban). — Életrajz 2 részben.

Főszerepben: Lillian és Dorothy Gish.

Jegyeket bármelyik nap 9 órai előadására elővételben árusít az aradi APOLLO pénztára

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1. számú gyermekhintőpora, Höfer Baby orome.
Faktárak Aradon: Vojtek gyógyszerár.

LEGJAB

Törökország mozgósításra készül.

(London, október 14.) Törökországból érkezett táviratok szerint a mossuli határviszályt a török politikusok a legkomolyabbnak tartják. Angorában a török kormány és nemzetgyűlés székhelyén már az általános mozgósításról tanácskoznak. Naby bey, párisi török követ a Matinben hosszasan nyilatkozik a mossuli kérdésről. Kijelenti, hogy az angolok már

többször bombázták repülőikkel a török területeket és közben számos török katonát és tisztet megöltek. Az angolok a törökök ellen állandóan intrikálnak. Ezeket a tényeket azonban az angol jegyzék egyszerűen letagadja. A követ nyilatkozata végén kijelenti, hogy Törökország sohasem mond le Mossulról, amelyet már nemzetközi egyezmény is, mint tisztán török területet jelöl meg.

Véres harcok folynak Kinában.

(Mukden, október 14.) Csangcsolin fölkelő csapatai tovább harcolnak Vupeifu kormánycsapataival. A rendkívül elkeseredett harcok során a legutóbbi négy nap

alatt a kormánycsapatok több mint 4000 embert veszítettek. A Csangcsolin csapatainak még sokkal súlyosabbak a veszteségei.

VÖZGAZDASÁG

Zürichben 2.82.50, Párisban 10 30 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Október 14.) Francia frank 10, svájci frank 36, dollár 182, dinár 2.60, szokol 5.40, lira 8, angol font 830. **Kifizetések:** Budapest 420, Bécs 380, Prága 5.55, Zürich 35.80, Milano 8.10, London 835, Páris 9.30, Newyork 182.50, Belgrád 2.65.

ZÜRICH NYITÁS. (Október 14.) Amsterdam 204, Newyork 521.12.50, London 234175, Páris 27.45, Milano 22.80, Prága 15.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.45, *Bucuresti* 2.80, Varsó 0.0001.00.25, Bécs 0.0073.50.

ZÜRICH ZÁRLAT. (Október 14.) Amsterdam 204.50, Newyork 521.50, London 234250, Páris 27.42.50, Milano 22.82.50, Prága 15.45, Budapest 0.0067.50, Belgrád

7.45, *Bucuresti* 2.82.50, Varsó 0.001.00.25, Bécs 0.0073.50.

Bucurestiben ünnep miatt főzdeszmet.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Október 14.) Magyar Hitel 417.000, Osztrák Hitel 144 ezer, Salgó 420.000, Rima 106.000, Ganz Danubius 1.950.000, Köszén 2.400.000, Szlavonia 68.000, Kereskedelmi Bank 1.050.000, Schlick 45.500, Csáky 11.500, Ofa 450.000, Hazai Takarékszövetkezet 2.910.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSE. (Október 14.) Belgrád 1087—1093, *Bucuresti* 419—423, London 345—347 ezer, Páris 4040—4070, Newyork 76.830—77.230, Prága 2276—2288, Milano 3338—3373, Bécs 108.25—108.85.

— **Arad város pályázata.** Arad város nyilvános pályázatot hirdet a Libás-dűlőben lévő városi kertészet bérletére. Csupán Urményi Pál, a régi bérlet nyújtott be ajánlatot, aki 130 ezer lej évi bért ajánlott fel. Ugyancsak ma járt le a gépezemek alkalmazottai részére készítenő egyenruhákra és télikabátokra

adott nyilvános pályázat. Jakabffy és társa és Coroban István aradi szabók nyújtottak be ajánlatokat. Az egyenruhák áraiban nincs különbség a két ajánlat között, a télikabátokat Jakabffy-cég 2480 lejért és Coroban-cég 3290 lejért ajánlotta darabonként. A gazdasági szék az ajánlatokat a tanács elé terjesztette.

Letartóztatott fatermeio

Bűnvádi feljelentés a le nem szállított tűzifa miatt.

(Saját tudósítónkról.) Az aradi 12-ik Rosiori-ezred parancsnoksága a napokban feljelentést tett az államrendőrségen Kovalcsik Béla aradi fatermelő ellen, aki az ezred által megrendelt hetven vagon tűzifát nem szállította el, holott nagyobb összegű előleget vett fel rá. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek során megállapította, hogy a fatermelő több aradi magánemberrel és vállalatokkal kötött el hasonló módon. A gyermek-kórház szintén nagyobb megrendelést tett Kovalcsiknál és eddig a famennyiség csak igen csekély részét szállította le. Az eddigi megállapítások szerint Kovalcsik 195 ezer lej előleget vett fel a meg-

rendelőitől és ezzel szemben összesen 15 vagon fát szállított csak le. Ugyan a 12-ik Rosiori-ezred, mint a többi megrendelő számíttalanszor sürgették a megrendelt fát, de teljesen eredménytelenül. Kovalcsik Bélát tegnap és ma délután hallgatták ki a rendőrségen. Azzal védekezett, hogy erdőbirtokosként még nem tudta a szükséges famennyiséget kitermelni. Mivel azonban kötött határidőre nem szállította a fát megrendelőinek, a rendőrség a fatermelőt csalás miatt letartóztatásba fejezte és ma délután átszállította az ügyészség fogházába.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Jackie Coogan Bécsben.

A kis mozicsodát ünnepélyesen fogadták az osztrák császárváros is.

(Bécs, október 14.) Jackie Coogan, a kicsiny mozistar tegnap este fél kilenc órakor a budapesti gyorsvonattal megérkezett az Ostbahnhofra, ahol a kíváncsiak százai fogadták. A közönség sorában természetesen a gyermekek voltak többségben. Jackie Coogan a newyorki Metro-Pict. Corporation bécsi képviselőjének vendége. A kis vendég az új Bristol-szállóban szállt meg, ahol neki, valamint szülei, nevelője és két kisérijére számára egy szalon, négy szobát fürdőszobával rezerváltak. Jackie Coogan szerdáiig marad az osztrák fővárosban, azután Berlinbe utazik. Itt tartózkodása alatt ki fogja osztani a bécsi szegény gyermekek között Amerikából hozott szeretetajándékait és résztvesz egy jótekonycsú mozi előadásban is.

A pályaudvaron sikerült rövid beszélgetést folytatnunk Miss Newell, a nevelőnővel, aki elmondotta, hogy a jóléltetűt gyerek október 26-án fogja betölteni tizedik életévét. Erre egy rosszmain újságíró dörmögve annyi milliódot kívánt magának, amennyivel idősebb. A nevelő ezt szerencsére nem hallotta, ezért zavartalanul tovább folytatja előadását és közölte, hogy a kis Jackiet szülei a leggyorsabban nevelik: már reggel hét órakor fel kell kelnie, este nyolckor azonban lefekszik. Naponta legalább három órát tölt a film-műteremben. A többi idő tanulásnak és játszásnak szenteli. Szeret tanulni, főként a történelmet, földrajzot és olvasást kedveli, számtanban azonban mi türelmetlenkedés igen gyenge. A maliciózus újságíró erre azt jegyezte meg, hogy akinek ilyen vagyona van és oly rengeteg sokat keres, hogy szinte számolaiatlanul dül a pénz kasszájába, az megengedheti magának a luxust, hogy ne kony nyitson az összeadáshoz és szorzáshoz. A kis Jackie még sohasem volt beteg, igen edzett, minden reggel hideg vízben fürdik. Nagyon szereti az édességeket, hetenként hat dollár zsebpénzt kap

és ezt mind cukrászdákban költi el. Mialatt Miss Newell ezeket a pályaudvaron elmondotta, bejeleződött a hóditóként utazó kis fiú hivatalos fogadtatása, előállottak az autók, amelyek Jackie Coogant és kíséretét beszállították a városba.

MOZI

xx Intolerance — az aradi Uránia mozgószínház világfilmje. D. W. Griffith mesteri műve, az „Intolerance” című filmremek ma szerdán kerül először bemutatásra. A film bemutatójának kedden kellett volna megtörténni, azonban közlekedési zavarok miatt csak ma érkezett meg a kép és az igazgatóság híján kívül álló okok következtében csak ma tarthatják meg a bemutatót, amit óriási érdeklődés előz meg. Így ma lesz alkalma először gyönyörködni Arad közönségének a filmtéchnika eme csodáiban szép alkotásában, amely pazar jeleneteivel felülmúlja az utóbbi esztendő kiállításos filmjeit. Külön művezetet a közönség számára a filmremek kíséreteje. A nagyszabású film csak néhány napig marad műsorban. Múltán a film vetítése teljes 2 órát vesz igénybe, az előadások kivételesen 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

xx A „Két árva” nagy sikere az Apollóban. Az összes előadásokon zsúfolott nézőtér előtt vetítette az Apolló mozgószínház D'Ennery és Corman világhírű drámáját, a „Két árva”, amelynek kiváló márkáját Griffith rendezői neve adta meg. A film meséje a francia forradalomban és az azt megelőző években játszódik le. A forradalom előtti arisztokraták ronoltságát és gazságait, majd a forradalom utáni tragikus sorsukat vetíti elénk ez a kép, amelyben nagy szerep jut több igaz némes léleknek. Ez az a háttér, melyben a két árva meghatározó sorsa előtérbe kerül. A két árva szerepét a két Gish testvér: Lilyen és Dorothy játsszák utólráhetetlenül tökéletes alakítással. A nagyszabású film első részét szombatig, a második és befejező részét vasárnaptól szerdáiig vetíti az Apolló mozgószínház.

BORNSTEIN photo-salon,

ARAD,
(uj Neuman-ház)készít elsőrangú kivitelű fényké-
pek és fényképnagyításokat

Varga Kálmán

női szabó, Arad, Str. Eminescu 10. sz. (Deák Ferenc-u.) Évek óta fennálló angol női ruha-szalonomat a mai kor igényei
nek megfelelőleg francia női ruha-szalonnal kibővítet- Szekeres Mariskát biztam meg, mely körülményt a n. é. ur
tem a ennek vezetésével teljes szakismerettel bíró hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlom

NYILTTÉR.

2 rovat alatt közöltékért nem vállalunk
felelősséget.Válasz a „Munkaadók Lapja“ okt.
12. számában személyem elleni tá-
madásra.

Az illető névtelen cikkíró urnak tu-
domására adom, hogy a cikkíró ál-
tal nevezett „diplomámat“ a párisi
szabászati akadémián tudásmal
nyertem és ennek alapján hivatott
vagyok önálló üzlet vezetésére. E
diplomámat annak idején az ipartes-
tületnél be is mutattam. A tudásm
alapját a hazai szalonokban eltöltött
tanulmányi éveim képezik. Párisban
ezt csak tökéletesítettem. Nézetem
szerint nem fontos, hogy Párisban
avagy itthon voltam, nem fontos,
hogy minő diplomával rendelkezem,
a kritika szempontjából csakis az ál-
talam készített munkák fontosak,
ezek rövid idő alatt azt igazolták,
hogy szakmámban igazi rátermett-
séggel működöm. Mindezek bizonyí-
tására szívesen állok a névtelenül tá-
madó cikkíró ur rendelkezésére.

FISCHER GITTI

Arad, Str. Grigorescu (Munkácsy-
u.) 3. 10135

FELHÍVÁS!

Miután egyik ügyfelem, Stéfán
Mészáros Arad, Str. Spiru Georghe
No. 21. alatt lévő üzletét átvenni
óhajtja, felhívom az esetleges hiteli-
zőket, hogy követelésüket 3 nap alatt
nála jelentse be, mert a későbbi
bejelentéseket nem veszem figye-
lembe. 5828

Dr. Carol Böcs,

ügyvéd

Arad, Bul. Reg. Ferd. 31.

Aradi határban

6 katasztrális föld csárdával együtt
sürgösen eladó. Meghízott Uranul-iroda
Arad, főpostával szemben. 16.059Arad, Strada Bratianu
(Weitzer-uccában)elején gyönyörű üzlethelyiség berende-
zéssel olcsón eladó. Meghízott Uranul-
iroda Arad, főpostával szemben. 16.059Elsőrendű mangolica faju
1 1/2 évestenyészkánok
kaphatók Holländer Teatvérek Csermei
(csermői) gazdaságában. Bővebb felvilá-
gosítást: Arad, Str. Clósea. 5826Kiadó üzlet
és gyárhelyiségek.A Str. Muresan 3-5. sz. (Náder-
ucca), olcsó és kellemes összes
helyiségei megüresedvén, ugyüzleti mint gyári és raktári
célra, egészben vagy külön-külön

kiadók.

Értekezhetni: Arad, Strada Eminescu 5.
Deák Ferenc-ucca). 5507

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó
hirdetési ára hétköznap 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vas-
tagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszzük fel. — Az
apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej.
A kiadóhivatallal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál
fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt mindegy esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Levelezés.

FIATAL uriaszony oly idősebb uriem-
ber barátságát keresi, ki őt anyagilag
támogatná. Leveleket „Csinos“ jellegre
az Aradi Közlöny kiadójába kér. 5824

Alkalmazás.

JÓ CSALADBÓL való, intelligens kis-
asszonyt keresek 12 éves leánykámhoz.
Képezdét végzetek, vagy románul tu-
dók, előnyben részesülnek. Cim az Aradi
Közlöny kiadójában. 900

ENGROSSISTA segéd kerestetik azon-
nali belépésre Ehrenfeld fűszerüzletében
Arad. 5796

GEPIRÓNÓ, ki románul és magyarul
jól gépel, felvétetik. Ajánlatok eddigi
működés és fizetési igények feltünteté-
sével „Állandó“ jellegre Rudolf Mosse
(Sándor hírlapirodában) Arad adan-
dók le. 10.135

TANITÓNÓ, vagy óvónő nevelőnőnek
kerestetik. Cim Rudolf Mosse (Sándor
hírlapiroda) Arad. 10.135

INTELLIGENTES Fräulein zu grosse-
rem Kindern wird gesucht. Adresse
Sándor-bureau Arad. 10.135

EGY jobb nő kis gyermekével házveze-
tőnő, vagy szakácsnő állást keres. Cim
az Aradi Közlöny kiadójában. 3827

BEJÁRÓNŐNEK ajánlkozom, főzést vál-
lalom. Cim Arad, Str. Ureche (Kismol-
nár-ucca) 2-3. Dandené. 5822

FIATAL mindenesleány, vagy bejárónő
kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadó
hivatalában. 5823

HÁZMESTERPART keresek. Arad, Str.
Mărăsești (Kossuth-u.) 16. sz. 5820

ROMÁN, NEMET, MAGYAR nyelvű
könyvelést, levelezést és bármilyen for-
dítást vállall gyár irodavezetője. Cim
Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.
16.059

JÓHÁZBÓL való fiu tanulóknak felvéte-
tik. Tóth-sütőde Arad, Str. Cercetășilor
(Szent Pál-ucca) 5. 15.100

MINDENES, aki főzéshez ért, kétiagn
családhoz felvétetik. Arad, Piata Cated-
ralei 2. I. em. 5829

WEISZ LIPÓT fotószalonja, Arad, Str. Bratianu 12.
Gyermek portait és interieur-felvételek a leg-
jobb kivitelben eszközöltetnek.

Itt az ősz, mindenkinek szüksége van őszi és téli ruhára és kabát-
ra, sok pénzt takarít meg, ha ruha és harsnya szükségletét
divatruházában ARAD, Strada Bratianu 2. (Weitzer János-
ucca) szerzi be. — Harsnyák 25 lejtől 140-ig.

A sztalosár, láda,
famegmunkáló gyár
FOLDES TESTVÉREK
fakereskedése, Arad,
Piata Cetate Veohi (Ovár-tér.) — Telefon: 878.
Zsombolyai cserép. Rudolf Mosse 7004

Ingatlan.

KÉT HOLD Ia szántóföld a Rozer-dű-
lőben sürgösen eladó. Cim Arad, Strada
Doamna Bălașa 90. 5530

Oktatás.

FRANCIA, ANGOL órákat vennék per-
fekt nyelvtanárnőtől. Cim az Aradi Köz-
löny, kiadójában. 3000

KÖNYVELÉS, gyorsírásra jelentkezni
lehet Engelnél Arad, Strada Brancovici
4. (Lázár Vilmos-ucca). 15.100

Különféle.

KIS istállót keresek november 1-ére.
Ajánlatokat kér Ehrenfeld fűszerüzlete
Arad. 5795

Egy teljesen új komplett világos
hálószoba, elköltözés miatt eladó. Érte-
kezni Goldstein Lajos divatruházá-
ba, Arad, Strada Bratianu (Weitzer-u.) 5804

Ha szép akar lenni, hasz-
nájon Kulka-féle Lillimtej-örémet. Lillimtej-
szappant és Lillimpuvert.
Kapható kizárólag: Városi gyógyszerár a „Fekete
Sas“-hoz, Timisoara, Szt. György-tér. 592

Az
Erdélyi Élet

minden szombat szennazációs
tartalommal jelenik meg.
Állandó politikai, társadalmi,
művészeti és közgazdasági köz-
lemények a legjobb írók és
újságírók közreműködésével.
Olvassa és terjessze!

Belvárosi magánház

átvehető 5 szoba, fürdőszob-
ás lakással, házmesterlakás-
sal, nagy udvarral, istálló,
kocsiszínnal 500.000 lejtért el-
adó. Kizárólagos megbízott:
URANUL-IRODA Arad, főpostával
szemben. 16.059

Chisineu (Kisjenő)

gyönyörű magánház, mely áll hat-
szobás, fürdőszobás, parkettás la-
kásból, zárt folyosó, hozzátartozó
parkírozott nagy virágos udvar és
gazdasági udvar, gazdasági épüle-
tekkel, nagy szőlő és gyümölcsös-
kerttel, 450.000 lejtért eladó. La-
kás azonnal elfoglalható. Lakásban
bevezetett telefon van. — Cim az
Aradi Közlöny kiadójában. 5759

Furnirutató,

ki butorszakmában
jártas, német és ro-
mán nyelvet bírja, 5763

felvétetik

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár R.-T.-nál
Târgu-Mures (Marosvásárhelyt.)